

COL·LECCIÓ
t a l e i a

EXPERIÈNCIES
DE
PEDAGOGIA SOCIAL

COL·LECTIU RONDA
ASSESSORIA JURÍDICA

38

Amb la col·lecció d'opuscles TALEIA la Fundació Serveis de Cultura Popular pretén fer conèixer les nombroses i variades experiències de pedagogia social que es realitzen al nostre país, sovint poc conegudes i reconegudes.

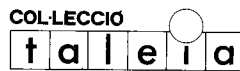
No és en va que la col·lecció porta el nom de TALEIA: per crear-les i dur-les a la pràctica calen grans dosis d'imaginació, de constància i de solidaritat.

Esperem que la seva publicació fomenti l'intercanvi i impulsi noves iniciatives ●

Colors:

- lila:** Educació especialitzada
- rosa:** Animació socio-cultural
- verd:** Educació ambiental
- marró:** Formació d'adults
- blau:** Educació en el temps lliure

COL·LECTIU RONDA

**EXPERIÈNCIES
DE PEDAGOGIA
SOCIAL - 38**

**Text redactat per la comissió de cultura
del Col·lectiu Ronda
a petició de la Fundació Serveis de Cultura Popular.**

**© Fundació Serveis de Cultura Popular
Impressió: El Tinter SCCL
Tel. 357 00 50
La Plana, 8
08032 Barcelona
D.L.: B.31.604-1994
ISBN: 84-8000-057-0**

COLLECTIU
RONDA

Fundació Serveis de Cultura Popular
1994

Què és el Col·lectiu Ronda?

El Col·lectiu Ronda és avui una Societat Cooperativa constituïda segons la normativa promulgada pel Parlament de Catalunya, que té com a objecte social «la prestació, com més completa millor, de serveis jurídics i complementaris a favor exclusivament d'assalariats, obrers o empleats, tant en el camp de l'assessorament com en el de la defensa i la gestió davant dels Tribunals Ordinaris i Especials, organismes administratius i entitats públiques i privades».

També es preveu que la Cooperativa «podrà editar estudis, investigacions i treballs sobre temes jurídics, econòmics i tècnics relacionats amb la seva finalitat, dirigits a la capacitació dels treballadors en el coneixement dels seus drets i obligacions, i també a difondre'ls».

Aquesta és la finalitat que figura a les normes del Col·lectiu, que van ser adoptades l'any 1979. Al llarg d'aquestes pàgines intentarem explicar, més enllà de la fredor de les normes i els estatuts, què és el Col·lectiu Ronda.

Començarem fent una mica d'història, que permet d'entendre què és el Col·lectiu. Encara que és difícil que els mateixos protagonistes de la història puguin redactar-la, intentarem fer-ho.

Hi ha unes qüestions preliminars que es plantegen a l'hora d'explicar la nostra història. Entre d'altres, aquestes: ¿per què va néixer? ¿com va néixer? ¿quan va néixer el Col·lectiu Ronda? A continuació, interarem respondre a aquestes preguntes que nosaltres mateixos ens fem.

Quan va néixer el Col·lectiu Ronda?

El nom de Col·lectiu Ronda s'adopta de forma oficial, quan s'aproven els Estatuts de la Cooperativa l'any 1980. Però aquesta denominació formal no exclou que, anteriorment, el Col·lectiu no existís com a tal.

Dit això, també cal remarcar la dificultat que suposa posar una data de naixement. Si la data de naixement d'una persona és clarament constatable, no creiem que sigui fàcil de conèixer la data de naixement d'un Col·lectiu.

Però el que és clar és que hem de fixar una data. En aquest sentit, la situem en el 1972, quan un grup d'amics i amigues, advocats i advocades, amb uns objectius semblants, decidim muntar un despatx per assessorar bàsicament al poble treballador i per lluitar contra la repressió.

Òbviament, el fet que fixem la data el 1972, no exclou que tinguem en compte que, com el naixement de qualsevol persona física, la constitució d'una entitat col·lectiva va precedida, també, per un embaràs i comporta un part.

En el nostre cas, l'embaràs podria ser molt llarg, és a dir, es podria pensar en tota la dècada dels 60 o, àdhuc, en la formació que després cada un dels membres del Col·lectiu va rebre, tant de la família com de l'escola, com d'altres moviments en els quals es desenvolupava la seva activitat.

Però això seria ja fruit d'unes autobiografies o d'unes històries que sobrepassen aquesta presentació.

Quedem, doncs, que el Col·lectiu va néixer el 1972, quan el grup de persones a les quals ens referíem més amunt van decidir muntar un despatx

al Passeig de Sant Joan, 10 de Barcelona, on van començar les seves activitats d'una forma plena, a partir de 1973.

Les adreces actuals són:

Ronda St. Pere, 56.
08010 Barcelona. Tel. 268 21 99.

Palmerola, 12 2n.
08302 Mataró. Tel. 798 28 04.

Historiador J. Serra, 15, 1º 4a.
08191 Rubí. Tel. 699 97 61.

Rambla Nova, 13-15, 1º 2a.
08100 Mollet del Vallès.
Tel. 593 33 46.

Per què i com va néixer el Col·lectiu Ronda?

Ja hem apuntat més amunt que les persones que es van posar d'acord el 1972 tenien uns vincles professionals comuns i ja es coneixien entre si.

Aquest és un fet que cal destacar i, per tant, cal també remarcar que aquesta amistat —en tot cas, coneixença entre tots els que constituïren el primer embrió del Col·lectiu—, es va produir durant la dècada dels 60.

També és important d'assenyalar que el 1972 tots els que vam iniciar l'experiència havíem exercit d'advocats, bàsicament com a laboralistes, bé col·lectivament o de manera individual. I que els «fundadors» havíem participat en els di-

ferents moviments reivindicatius i revolucionaris d'abans de l'any 1972.

En efecte, ens havíem compromès en les lluites universitàries i en la lluita política clandestina. Alguns dels membres havien participat en la cèlebre «Caputxinada» i la majoria —per no dir tots— havíem militat en moviments polítics clandestins.

A més, la majoria, —per no dir tots—, també acceptàvem l'anàlisi marxista des del punt de vista econòmic, malgrat que no tots acceptéssim la cosmovisió marxista.

Això volia dir que hom acceptava la lluita de classes, la necessitat de la consciència obrera i, en definitiva, el fet que l'economia condiona les estructures socials.

També cal recordar que en aquell moment es vivien encara els efectes, o la il·lusió, del maig francès del 68.

I recordar també, finalment, que tots els advocats havien participat en les diverses accions de protesta que s'aixoplugaven dins el Col·legi d'Advocats, entre les quals, principalment, cal recordar les tancades en protesta pel consell de guerra que es va portar a terme a Burgos l'any 1970.

Amb aquestes pinzellades queda reflectit una mica el marc en el qual va néixer el Col·lectiu Ronda i els motius pels quals va néixer.

Però també convé recordar uns altres fets immediatament anteriors a la data fixada, és a dir al 1972, que condicionaven la posició dels membres del Col·lectiu:

El mes de desembre de l'any 1970, se suspèn l'article 18 del «Fuero de los Españoles» que establia que «ningún español podrá ser detenido sino en los casos y en la forma que prescriben las leyes. En el plazo de 72 horas todo detenido será puesto en libertad o entregado a la autoridad judicial».

Recordem que l'any 1970 cent procuradors en Corts —aquelles Corts d'un Estat corporativista i feixista—, demanen al govern la regulació dels conflictes col·lectius i de la vaga. (La regulació es produeix l'any 1977).

L'any 1970 el ministre Sr. López de Letona manifesta que, deu anys més tard, és a dir, el 1980, no hi haurà Pirineus: s'està, durant aquell any, pactant l'acord preferencial amb el Mercat Comú; el govern decideix escollir el sistema PAL per a la televisió en color —el sistema alemany— i, gràcies a la llibertat de premsa, un ex-ministre, el Sr. Martín Artajo, manifesta que les bases amb els EUA s'han de cancel·lar. Òbviament, no es cancel·len.

Recordem també que l'any següent, el 1971, es promulga la llei sindical que, malgrat ser aprovada per unes Corts dominades per l'executiu i no democràtiques, substituïa aquélla altra de la dè-

cada dels 40 que, en la seva exposició de motius expressava textualment: «venida toda ilusión democrática...».

De tota manera, malgrat que semblava que l'any 1971 la democràcia començava a ser necessària, el 1972 el Ministre de Governació Sr. Garicano Goñi, parlant de la subversió a España, manifestava que «la ideología pluralista es un intento de hacer inoperante el Estado».

La trajectòria del Col·lectiu Ronda

El 1973, es posa en marxa amb tots els condicionaments i les il·lusions abans esmentats, el despatx col·lectiu que s'estableix a Barcelona, al Passeig de Sant Joan, 10.

El despatx, malgrat no tenir escrites les finalitats, que després van ser reflectides amb l'objecte social de la Cooperativa que hem esmentat a l'encapçalament, treballa per la defensa dels drets dels obrers i les classes populars i pels repressaliats per la dictadura.

Per aquest motiu, les defenses davant del «Tribunal de Orden Público» són constants, ja sigui per motius polítics o per motius laborals i sindicals.

En aquesta línia, cal recordar la participació del despatx en la defensa, per exemple, d'algun dels detinguts en relació a l'Assemblea de Catalunya.

D'altra banda, l'activitat es desenvolupa, òbviament i bàsicament, en la defensa dels drets dels treballadors, tant per motius «economicistes» com per motius de lluita sindical i revolucionària.

Durant la dècada dels 70, també cal destacar que teníem despatxos, primerament a Barcelona, Cerdanyola i Mataró, i, més endavant, l'any 1976, se'n va obrir un altre a Granollers.

Un fet a tenir en compte, —que tornarà a sortir quan tractem de l'organització del despatx—, és la igualtat del sou dels advocats (i després, de qualsevol tècnic de grau superior, com economista, enginyer, etc.) a dedicació completa i en exclusiva.

La dedicació completa suposava treballar per sobre de la jornada laboral i, àdhuc, fer guàrdies els dies festius, ja que, sobretot fins a l'any 1975, es podien produir detencions que exigien anar, bé a les dependències policials, bé als Jutjats de Guàrdia dels corresponents partits judicials.

Una altra circumstància a tenir en compte és que des de l'inici es va continuar amb la pràctica que els advocats ja utilitzaven, de l'abonament dels treballadors, que més endavant comentarem.

Aquesta pràctica, que va ser declarada correcta en el seu moment per la Junta del Col·legi d'Advocats, venia a ser l'equivalent de l'abonament que al-

gues empreses tenen amb Assessors Jurídics. Naturalment, els preus eren diferents.

El despatx, periòdicament —a ser possible trimestralment—, editava una circular informativa, que els abonats rebien gratuïtament.

L'any 1975 i els següents

En el punt anterior ja s'han assenyalat alguns dels trets de la dècada dels 70, però si especialment posem un èmfasi en l'any 1975 és degut a la mort del General Franco.

Des de 1975 fins a 1977, data en què es promulga la Llei d'Associacions Sindicals, s'obre en el despatx un debat sobre el futur del Col·lectiu.

Tenint en compte que es volia mantenir la independència respecte a qualsevol partit polític i a qualsevol sindicat, es podia preveure que els despatxos laboralistes independents desapareixerien o minvaria la seva feina amb motiu de l'actuació dels assessors sindicals.

En aquell moment es va creure, però, que calia tirar endavant per mantenir la torxa de la independència i per proposar, des d'una instància externa, la unitat sindical i altres principis que des de sempre el despatx havia assumit: democràcia de base, anticapitalisme, antirepressió, globalitat.

Precisament, per haver-se quedat petit

el despatx del Passeig de Sant Joan, a mitjan de 1976 ens traslладem al despatx actual, a la Ronda de Sant Pere; si bé inicialment, només hi lloquem un pis, i posteriorment anem ampliant espai.

D'aquest darrer període de 1977, a part de lluites com Waldes, Bettor, Seat, Roca cal destacar tot el que va suposar la Llei d'Amnistia així com la supressió del «Tribunal de Orden Público.»

A primers de l'any 1977, efectivament, es van promulgar les disposicions que configuraven l'Audiència Nacional, la qual, per mitjà de la Sala del Penal i dels Jutjats Centrals d'Instrucció, tenia com a missió la persecució dels anomenats delictes de terrorisme (bandes armades). Després s'ha demostrat que, en part, era una continuació del «Tribunal de Orden Público».

No obstant, tot el que feia referència a manifestacions, associacions i propaganda quedava fora de l'Audiència Nacional i fora, a més, de l'esfera penal; ja que, amb el reconeixement —primer implícit i després explícit— de les llibertats polítiques i sindicals, van quedar sense efecte aquells articles del Codi Penal que incloïen, dins dels delictes l'associacionisme, la propaganda i les manifestacions referides als drets polítics i socials.

I l'any 1977, el mes d'octubre, es va promulgar la Llei d'Amnistia que abastava el camp laboral, en deixar sense

efecte tot tipus d'actes que anessin en contra dels drets reconeguts pels principis democràtics.

Això va suposar una allau de litigis, ja que totes aquelles persones que havien estat acomiadades, posem per cas, per pertànyer a algun sindicat o partit polític aleshores clandestí, o per haver estat detingudes en manifestacions com la del Primer de Maig, o per haver fet propaganda en favor de les llibertats sindicals o democràtiques, totes aquestes persones podien instar el reingrés a les respectives empreses. També el despatx va participar en aquestes actuacions.

Un vessant poc conegut van ser les lluites per la millora de les condicions de treball que van dur a terme treballadors de diferents empreses, especialment les relacionades amb l'asbestosi, malaltia professional que es produeix per contacte amb les fibres d'amiant (Uralita, Rocalla, Jurid, etc.).

A finals de la dècada dels 70 també és bo recordar la participació del despatx en determinades lluites relacionades amb tancaments d'empreses. És necessari recordar-ho, perquè, a part de crítiques que s'han fet al despatx, com les que diuen: «són àcrates», o «groc», o «social-demòcrates», etc., també des de la banda empresarial se l'ha criticat perquè el despatx «enfonsava» empreses. Però la realitat és molt diferent.

Precisament, a partir de finals dels 70,

quan els titulars o gerents d'una empresa l'havien pràcticament enfonsada, tot i resultar viable, el despatx va iniciar la política d'assessorar els treballadors a fi que es constituïssin en cooperatives per tirar endavant l'empresa.

Evidentment, el canvi de mentalitat en el treballador era i és difícil, però, precisament d'aquella època, existeix una de les cooperatives que encara funcionen.

Amb posterioritat, se n'han constituïdes d'altres que, malgrat la crisi econòmica i l'intent d'asfíxia de les multinacionals, van sobreviure.

Un altre tret a destacar del despatx, que va quedar palès en aquell moment, era que sempre hem estat disposats a estar al costat del treballador però sense voler ser-ne l'avantguarda, és a dir, sense anar més enllà d'on volen o poden anar els treballadors. Aquest, potser, és un tret diferencial dels sindicats o, com a mínim, de les cúpules sindicals.

I ja que parlem de l'assessorament per tirar endavant empreses, existeix un altre assessorament portat pel despatx i iniciat en aquells moments que evidencien l'intent de posar els peus a terra. Ens estem referint a l'assessorament als estibadors portuaris i, en general, a la coordinadora d'estibadors portuaris de tot l'Estat espanyol.

Aquesta Coordinadora es va constituir com a associació sindical a l'empara de

la primera disposició (abril de 1977) i els seus Estatus van reflectir els principis d'autoorganització i de democràcia de base que el despatx també intentava potenciar.

El que és més important és que, al llarg de la seva història, aquesta associació —amb l'assessorament del despatx, entre d'altres— ha participat en la reestructuració dels ports, renunciant, a vegades, a uns drets adquirits pels portuaris, el manteniment dels quals podia suposar l'enfonsament de l'activitat econòmica del sector portuari.

La dècada dels 80

La dècada dels 80 comença amb la constitució de la Cooperativa a la qual es dona el nom de Col·lectiu Ronda, precisament, per la seva ubicació a la Ronda de Sant Pere.

La forma jurídica de la cooperativa és la que permetia concretar a nivell organitzatiu les idees que teníem i la pràctica que ja, durant l'època anterior, havíem anat assumint (igualtat de sous, igualtat en les decisions entre totes les persones del Col·lectiu, inclòs el personal de secretaria).

La dècada dels 80 és, per tant, la dècada de la continuïtat del despatx; no diem pas de la consolidació, ja que creiem que un despatx de serveis com el nostre es va consolidant dia a dia, mentre no es tanqui per manca de feina.

Però és també a principis dels 80 quan el despatx pateix una greu crisi de convivència que porta a la separació d'uns companys —amb els despatxos de Cerdanyola i Granollers—. Crisi de convivència —potser crisi de creixement— que dona lloc a un llarg conflicte que, al final, se soluciona per la via d'un arbitratge, però que suposa una situació traumàtica per a molts de nosaltres.

A inicis dels 80 es preveia una crisi dels despatxos laboralistes per la implantació de les centrals sindicals anomenades majoritàries. Però és precisament en aquesta dècada quan el despatx, d'una forma autònoma i independent, assessora alguns d'aquests altres sindicats menys «representatius» però molt arrelats en els sectors on tenen presència, els quals, d'altra banda, practiquen un sindicalisme de base democràtica i autogestionària.

Un intent no reeixit va ser la Federació Autònoma de Col·lectius (FAC), la qual, després d'anys d'intentar coordinar un sindicalisme assembleari de base, no va qual·lar.

Val la pena destacar, com a intent reeixit, el Col·lectiu Obrer i Popular de Ripollet, que actua en camps tan diversos com el sindical, el de defensa cívica dels drets dels ciutadans (sanitat, transport, etc.), participa en les eleccions a l'Ajuntament, i fomenta la cultura i la solidaritat amb un entramat molt arrelat en la població.

Com altres tipus d'actuacions de la dècada dels 80, caldria assenyalar la participació del Col·lectiu Ronda en:

- La constitució i el desenvolupament de la FACCTA (Federació Autònoma de Cooperatives Catalanes de Treball Associat).
- El Centre Autogestionari de Solidaritat en l'Àrea Llatina. Aquest Centre pretén involucrar tant persones d'Amèrica Llatina com de l'Estat espanyol en projectes comuns.
- L'assessorament i el treball en el camp de la immigració estrangera. En aquesta línia és important la tasca del despatx de Mataró: «els negres del Maresme» tenen un punt de re-

ferència en el nostre despatx.

Finalment, l'any 1985 s'acorda d'adquirir una finca al poble d'Òrrius (Maresme), amb la intenció de dedicar-la al foment de la Cooperació. A part de jornades d'estudi —i d'esplai—, també s'hi ha organitzat Universitats d'Estiu, trobades del Casal.

Fins aquí, breument, hem explicat quina és la història del despatx. Ara ens endinsarem en altres aspectes, com són: l'estructura interna del despatx, el seu funcionament social i la seva organització com a empresa de serveis. Primer de tot, però, n'explicarem l'ideari.

El Col·lectiu com a empresa de serveis

definir els element ideològics que servien de base per a la defensa del moviment obrer. S'hi destaquen els següents punts: unitat, independència, globalitat, democràcia de base o directa, i anticapitalisme.

Els acords de 1984. Definició ideològica del Col·lectiu

Aquests principis tan esquemàtics van ser reelaborats i ampliat a l'assemblea del Col·lectiu Ronda de 20 de març de 1984.

Ens definim com una associació permanent, voluntària i lliure de dones i homes que comparteixen el seu treball amb il·lusió, creativitat, optimisme i desig de fer-ho bé, per tal de:

- Realitzar una activitat d'assessorament, en la línia de reforçar la capacitat de resistència dels treballadors enfront de la deshumanització econòmica que comporta l'actual sistema i les seves institucions. Aquest assessorament, en especial, es concretarà en:
 - La defensa de la dignitat humana dels treballadors, pensionistes, desocupats, i disminuïts, davant dels interessos i la repressió dels empresaris, les administracions i els seus aliats.
 - La defensa prioritària dels treballadors en els aspectes derivats de la seva relació laboral:

Identitat ideològica

Els cinc punts de Bilbao

Els anomenats cinc punts de Bilbao són conseqüència d'un document elaborat i aprovat l'any 1979, precisament a Bilbao, per un conjunt d'assessories jurídiques de l'Estat que es coordinen entre si; en aquest document es van fixar uns criteris comuns en defensa del moviment obrer.

Aquestes assessories laborals van voler

- Reclamacions, denúncies, conflictes i querelles contra l'empresa, l'administració, etc.
 - Defensa d'acomiadaments, sancions, denúncies, querelles, etc.
 - Reclamacions de subsidis i pensions, accidents, malalties, protecció als disminuïts, etc.
 - Assessorament de negociacions col·lectives i expedients de regulació de treball.
 - Donar suport a la constitució i al desenvolupament de les cooperatives de treball que tinguin com a objectiu aprovat en assemblea aconseguir un desenvolupament humà i social, l'autonomia, l'autogestió i la solidaritat enfront del capitalisme. En relació a les cooperatives, l'assessorament comprèn:
 - La constitució i aprovació d'estatuts.
 - L'assessorament en el camp jurídic-laboral, fiscal i econòmic.
 - Potenciar, per mitjà del nostre assessorament, el creixement d'alternatives al sistema, des de la base i en la línia de defensar:
 - La unitat de la classe treballadora i del proletariat en sentit ampli.
 - Una vida individual autònoma, digna i lliure per a tot home/dona de tot el món.
 - La formació cultural.
 - La salut.
 - La igualtat de drets enfront de qualsevol discriminació o marginació per raó de sexe, color, formació, origen...
 - La natura i el medi ambient.
 - La creació de nous camins de convivència i d'organització, que dinamitzin la creativitat i fomentin una autèntica solidaritat.
 - Potenciar la comunicació i l'autoorganització dels col·lectius de treballadors, de pensionistes, de cooperativistes i, en general, de tot grup de persones o abonats al Col·lectiu Ronda que persegueixin objectius afins als nostres.
 - Impulsar i fer créixer l'assessorament en la nostra línia promocionant l'aprenentatge de «passants» que, després de completar la seva formació a casa nostra, formin els seus despatxos col·lectius amb els quals seguirem col·laborant, o bé, que s'incorporin a la nostra cooperativa.
 - Estar present en tot moviment que, des de les respectives professions, promogi objectius en la línia dels esmentats.
 - Aplicar a nivell intern la participació activa en la consecució d'aquests objectius, mitjançant la democràcia directa i el funcionament autònom amb l'estructura interna creada per l'assemblea.
- La definició ideològica feta l'any 1984 ens sembla bàsicament vigent 10 anys després. Malgrat tot, cal fer alguna precisió entorn de la ideologia de les per-

sones del Col·lectiu Ronda en el sentit que no vol dir que existeixi una uniformitat ideològica interna, ni que totes les persones hagin de veure les diverses estratègies o actuacions concretes de la mateixa manera: això és impossible (i, fins i tot, avorrit).

La identitat ideològica i l'empresa de serveis

Una vegada expressat l'ideari del despatx, cal tenir present que som una empresa que adoptem el sistema d'autoorganització de la feina i la participació democràtica en la presa de decisions, dins de les nostres possibilitats. Però no deixem de ser una empresa de serveis jurídics i laborals per als treballadors.

Situats, doncs, en una empresa de serveis que es mou en el mercat, on hi ha una multitud d'ofertes i, per tant, on la demanda hi pot concórrer amb una certa llibertat, des de diferents opcions, cal mantenir una estructura que sigui eficaç i productiva i que aconsegueixi, al mateix temps, plasmar organitzativament el model autogestionari.

No es pot establir una preeminència del model d'autogestió sobre l'eficàcia ni, al revés, l'eficàcia sobre el model autoorganitzatiu.

Si ens decantàvem per l'eficàcia per davant del sistema participatiu, deixàriem de ser un Col·lectiu que es pogués definir com a autogestionari. Si posés-

sim al davant l'autogestió en detriment de l'eficiència, aviat desapareixeríem com a «empresa». Per tant, es tracta de trobar el punt d'equilibri entre aquestes dues possibilitats, entenent que no han d'estar forçosament contraposades.

En qualsevol cas, cal buscar formes de treball en equip i mecanismes concrets de participació autogestionària que permetin als membres del Col·lectiu de participar en el procés de formació de la voluntat col·lectiva i en la presa de decisions finals.

Solucions adoptades a problemes cooperatius

Una vegada expressat quin és l'ideari del despatx i fet l'aclariment que no voldríem ser considerats com un bloc monolític, sembla convenient destacar algunes de les solucions que hem anat adoptant enfront d'unes qüestions que afecten la convivència quotidiana de moltes cooperatives i en dificulten el seu funcionament.

La informació

Un aspecte rellevant és el coneixement de les dades per tal de prendre les decisions; cal procurar que, com a mínim, tots els membres del Col·lectiu Ronda tinguin un nivell de coneixement de les qüestions essencials que són objecte de treball o de debat. Darrerament hem intentat millorar aquest aspecte a través d'un butlletí intern anomenat «Rondalla».

Altres formes de difondre la informació són les comissions de treball, la publicitat de les reunions dels equips de feina, la llibertat de participació en aquestes comissions, etc.

Amb tot, és difícil que arribi a tothom tota la informació. En definitiva, es tracta que la informació arribi al màxim de persones, i que la coneguin amb tota seguretat aquell que han de prendre les decisions.

La presa de decisions

De la mateixa manera que, quan es pren un acord, aquest vincula tots els membres del Col·lectiu, cal tenir present la conveniència de buscar formes de consens, perquè això, normalment, incorpora matisos als acords i fa més fàcil la seva aplicació. Si no hi ha consens, cal reconèixer la votació com una forma més d'expressió del Col·lectiu, que cal complir de la mateixa manera.

Es tracta que, una vegada presa una determinada decisió, prou madurada i definida, les persones acceptin l'acord majoritari del Col·lectiu i l'executin de la forma més homogènia possible. L'execució dels acords ha de tenir present l'existència d'opinions contràries, les quals no han pas de veure's marginades o reprimides. Amb això pretenem reflectir la identitat ideològica i l'estil propi del Col·lectiu Ronda.

Els passants

Fa més de 15 anys que el despatx ha anat procurant l'aprenentatge i, en el seu cas, la integració de professionals que ideològicament tinguin una afinitat amb els principis del despatx i, a la vegada, siguin persones competents professionalment.

El passants són persones joves recent sortides de la Universitat que, a poc a poc, van incorporant-se a les àrees de treball del despatx, que participen de totes les seves activitats externes i que, una vegada acabat el seu període d'aprenentatge, bé poden marxar a crear les seves pròpies realitats, o bé es poden incorporar com a membres de ple dret al Col·lectiu Ronda.

És un procés obert que dona vitalitat al Col·lectiu i que permet d'ampliar el nombre de persones dedicades a l'assessorament del moviment obrer des d'una perspectiva autogestionària. Aquest creixement es pot produir bé internament, dins el despatx, bé externament, amb la creació de nous despatxos que tenen el suport del Col·lectiu Ronda.

La promoció professional

Hem establert progressivament mecanismes de formació i de millora de la qualificació professional. Hem procurat que aquelles persones que vulguin qualificar-se i millorar en les seves tasques, ho facin, i també hem procurat

de potenciar aquesta possibilitat entre els propis treballadors del Col·lectiu.

La millora de la formació de les persones del Col·lectiu ens sembla una condició imprescindible per a la supervivència d'aquest; ja que vivim —ho volgüem o no— en un món altament competitiu que obliga a estar en primera línia de coneixements.

Les retribucions

La política general de retribucions la decideix l'assemblea del Col·lectiu i parteix dels següents criteris:

- Que no hi hagi diferències salarials dintre de treballs similars, i que el ventall salarial sigui d'uns límits relativament pròxims.
- Dins el Col·lectiu Ronda hi ha una relació concreta de nivells salarials, la que ens ha semblat la més adequada.

Es impossible indicar si la nostra relació de sous i de nivells és generalitzable a d'altres cooperatives, si el límit ha de ser de relació 1-3 o bé, de relació 1-2, perquè en cada col·lectiu s'haurà de prendre la decisió concreta; però sí que cal evitar els clàssics favoritismes establint objectius especials i personalistes.

D'altra banda, hem procurat d'aconseguir uns nivells salarials que, per a la gent menys qualificada professionalment, puguin atendre les seves necessitats i, si cal, estiguin per sobre del

mercat. Els de màxima qualificació professional, però, estan per sota dels salaris habituals del mercat, encara que segueixin mantenint uns nivells retributius correctes.

En aquesta qüestió, com en tantes d'altres, cal tenir present el joc del mercat on som immersos. Si es retribueixen els nivells professionals menys qualificats amb sous bastant superiors als del mercat, estem carregant d'uns costos al col·lectiu que el faran econòmicament inviable.

Per un altre costat, si el ventall salarial no permet retribuir amb uns nivells adequats els grups professionals més qualificats, fora de casos excepcionals, marxaran de l'empresa davant de millors ofertes econòmiques.

Els beneficis

Donem per assentat que la qüestió del repartiment de beneficis —o superàvits— pot ser polèmica, i de fet ho ha estat al nostre Col·lectiu.

La solució que hem adoptat parteix de la base que els comptes laborals mensuals han de ser suficients per atendre les necessitats de les persones que treballen al Col·lectiu.

Històricament, malgrat tot, per dificultats econòmiques s'han congelat les retribucions al Col·lectiu. És per això que, si han existit superàvits, hem arribat a l'acord de repartir-los

amb uns criteris prèviament definits. Entre aquests criteris cal destacar els següents:

- Una part dels superàvits han d'anar destinats als fons d'educació i promoció cooperativa.
- Una altra part han d'anar destinats a projectes solidaris relatius als països de l'àrea llatina.
- Finalment, si hi hagués excedent, es podria distribuir entre les persones que treballen habitualment al Col·lectiu d'una manera proporcional a les aportacions de feina real, sense discriminacions entre els diversos treballadors.

La negativa absoluta a repartir superàvits, una vegada fetes les previsions de reserves necessàries per a la marxa de l'empresa, pot ser, fins i tot, contraproduent.

Que hi hagi una certa participació en els bons resultats de l'empresa amb mesura, si l'economia ho permet, és una forma més de participar que no cal obviar.

La solidaridad interna

Un altre element característic ha estat el de la previsió social interna, tot posant en marxa mecanismes que permetin que, en situació de necessitat, el Col·lectiu Ronda atengui els companys de treball en cas d'accident, malaltia, incapacitat, viduïtat, etc. Així es fa, en part directament, o bé assegurant determinades contingències.

La solidaritat externa

Des de fa aproximadament 10 anys vam tenir els primers contactes amb realitats socials dels països d'Amèrica Llatina, bé a través d'assessories jurídiques o centres d'estudis laborals, bé a través de cooperatives de treball associat.

Aquesta ha estat una tasca a la qual en els darrers anys i cada vegada amb més intensitat hem dedicat una atenció preferent.

Ens sembla que la solidaritat externa amb els entorns més oprimits, amb les persones que pateixen més explotació, s'ha de potenciar a través de l'intercanvi de les pròpies experiències.

A partir d'aquí és possible d'establir formes de col·laboració solidària entre els països explotats i aquelles persones amb les quals, malgrat que formen part del món occidental explotador, ens sentim fortament oposats.

Des de l'any 1984, com diem, el Col·lectiu Ronda ha participat en diverses activitats entre les quals podem destacar la participació en una comissió de l'Associació Internacional de Juristes Catòlics, en l'elaboració d'un informe al Perú sobre els drets humans, i en un fòrum internacional sobre els decennis de la Dona a Nairobi; fins arribar a uns acords de col·laboració amb el Centre d'Estudis de Treball i Assessoria als treballadors a Brasil (concretament, a Fortaleza, ciutat de l'estat de Ceará), i a

un agermanament amb un bufet popular a Masaya (Nicaragua).

Segons que hem fet esment, participem en el Centre Autogestionari de Solidaritat a l'Àrea Llatina. Amb el nom d'Àrea Llatina es volia destacar l'antiga cultura que ens fa compartir amb molts països unes tradicions similars. D'altra banda, volíem deslligar-nos del concepte d'ajuda del Nord ric a favor del Sud pobre, i destacar que les actuacions que conjuntament portem a terme ens enriqueixen mútuament.

És una forma que ens sembla necessària en la nostra aportació per un ordre internacional més humà, solidari i respectuós.

La presència exterior del Col·lectiu, la circular i l'Aula Ronda

El Col·lectiu compta amb dos instruments per projectar la seva presència externa, un d'ells és la circular informativa per als nostres abonats. Des de fa molts anys, però amb regularitat estricta des de 1991, publiquem un butlletí trimestral dedicat a atendre els nostres abonats bàsicament en el terreny laboral, encara que també s'aborden altres aspectes relacionats amb la vida ciutadana, reivindicacions en marxa, etc.

L'altra activitat que el nostre Col·lectiu porta a terme conjuntament amb d'altres entitats, és l'Aula Ronda on, un cop al mes, es duen a terme xerrades ober-

tes als abonats i amics sobre qualsevol matèria d'interès, especialment en el món sòcio-laboral. Això no vol dir que oblidem altres aspectes, com pot ser l'ecologia, la situació dels presos o fins i tot les noves tecnologies.

D'altra banda, companys i companyes del Col·lectiu Ronda formen part d'entitats o moviments a favor de les persones desvalgudes, com pot ser l'Associació Catalana per a la Seguretat Social; en interès de la dona, a través de l'Associació Catalana de Dones de Carreres Jurídiques; el treball en el marc de les Fundacions, al servei de la cultura popular.

Volem destacar, en aquest aspecte, la vinculació amb la FACCTA (Federació Autònoma de Cooperatives de Treball Associat), que reuneix un vigorós i creixent nucli de cooperatives amb vocació autogestionària, a les quals donem assessorament en diverses facetes: econòmica, laboral, jurídica,... A més, participem en diverses activitats de la Federació, entenent que, a més de permetre la creació d'ocupació, contínuem a fer-ho des d'una perspectiva molt més democràtica i solidària.

Els abonaments

Un servei que ofereix el despatx és el d'abonaments a persones individuals o grups que vulguin tenir-hi un contacte més directe.

L'abonament és un mecanisme a través

del qual les persones que fan una aportació anual al despatx disposen de la garantia de l'atenció, alhora que en les seves consultes hi ha una reducció en els honoraris finals, precisament pel fet de ser abonats.

Can Fulló

L'any 1986, després de molt rumiar-ho, vam poder disposar de Can Fulló, que

és un magnífic mas situat entre Argenton i Òrrius (Maresme). Es destina tant als socis per a les seves activitats de treball i lleure, com a aquells col·lectius que desenvolupin activitats d'estudi, de reflexió o simplement de convivència.

Cada vegada més, Can Fulló ha esdevingut un centre on podem reflexionar i treballar, i també passar-nos-ho bé en contacte directe amb la natura.

Les festes i la convivència

La feina i les activitats quotidianes, sovint ens impedeixen de participar en activitats lúdiques. El Col·lectiu de treball és un centre d'atenció important, no pas únic. Per tant, també cal vetllar pels aspectes lúdics del Col·lectiu: procurar espais o estones per debatre les coses relaxadament, per ballar, per jugar, etc.

D'altra banda, això comporta un enfoc no consumista de l'oci, que cal tenir present. Entre despendre fútilment en qualsevol producte més o menys inútil o poder con-viure, l'opció és clara: con-viure, compar-tir opinions, participar en comú, etc.

En aquest aspecte, ocasionalment, orga-nitzem sessions on les persones del Col·lectiu poden participar voluntària-ment, debatent qüestions d'interès comú o simplement celebrant una fes-ta entre tots.

Fins ara hem mostrar una sèrie d'ele-ments característics del nostre des-patx i també d'altres empreses coope-ratives.

Ara passarem a veure quins són els òr-gans de decisió col·lectius i els òrgans de gestió de la cooperativa. Per acabar, citarem els que podem anomenar ele-ments invisibles.

Òrgans col·lectius de decisió

També sembla convenient d'allunyar-se de l'esquema clàssic de l'empresa jeràrquicament organitzada amb una concentració de poders en una o en poques mans. Si l'esquema ha de ser participatiu, cal que l'estructura organitzativa que adopti ho reflecteixi. Per tant, és convenient que els òrgans de decisió siguin diversos. No és una simple descentralització: es tracta d'una distribució dels centres de decisió i de gestió, els quals, lògicament, s'han de coordinar entre ells.

Des d'un altre punt de vista, és convenient d'allunyar-se dels òrgans unipersonals de decisió i treballar a partir de comissions participatives, equips, grups, etc., on la funció dels membres és d'obtenir i fer circular la informació i analitzar-la, aportar idees i, si cal, gestionar directament les activitats. Amb això s'intenta aconseguir la participació dels diversos membres del Col·lectiu.

Cal tenir en compte que hi ha, d'una banda, uns òrgans de gestió social els quals són els encarregats de promoure i facilitar l'activitat social de l'empresa i la presa de decisions de caire social.

D'altra banda, hi ha uns òrgans de gestió tècnica —també col·lectius— que permeten el funcionament del Col·lectiu com a empresa, en el marc de les decisions que pren l'Assemblea.

Òrgans socials

L'Assemblea

Per descomptat, l'assemblea és l'òrgan màxim de decisió del Col·lectiu Ronda però, ¿és l'òrgan màxim pel que fa a les decisions socials?, i ¿també ho és en relació a les decisions tècniques de feina?

L'Assemblea marca les pautes i fixa els criteris generals de la marxa del

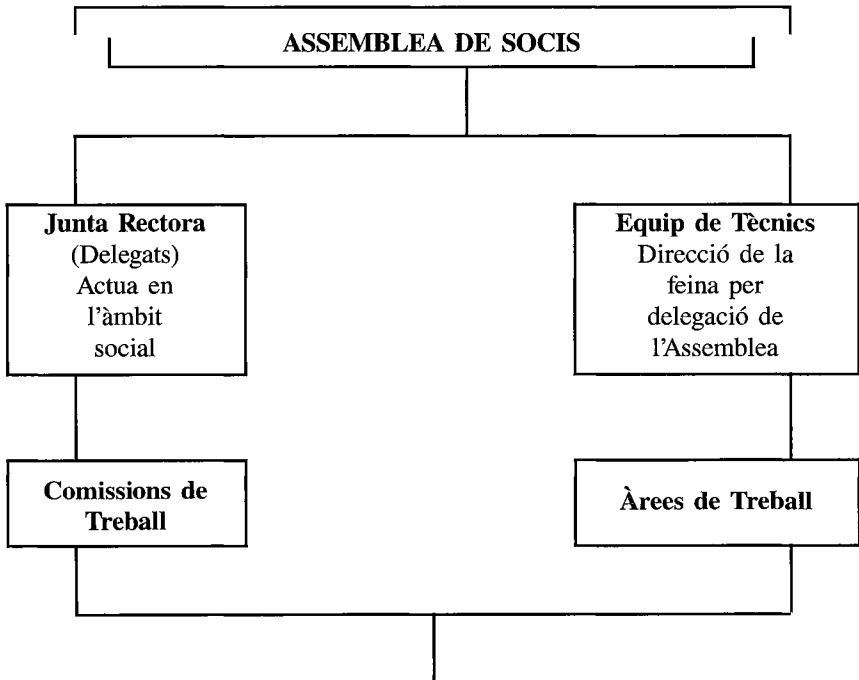
Col·lectiu i, en aquest sentit, és el màxim òrgan de decisió, en tots els aspectes.

Les funcions de l'Assemblea i dels seus delegats són: l'elaboració i aprovació o modificació dels estatuts, l'elecció dels òrgans rectors, l'elecció dels membres de les comissions, l'aprovació dels pressupostos, l'aprovació dels salaris, les decisions d'estratègia, la definició ideològica, etc.

Els delegats i el Consell Rector

Els delegats són els companys escollits

per l'Assemblea, els quals a la vegada, formen el Consell Rector, i n'assumeixen les seves funcions estatutàries. Més en concret, s'encarreguen del compliment dels acords del Col·lectiu en l'àmbit social i, especialment, tenen cura de l'ordre del dia de les Assemblees, del Secretariat de la Cooperativa i d'altres funcions encarregades expressament per l'Assemblea. El seu mandat és temporal i, com en els altres càrrecs, els delegats responen de la seva gestió davant del Col·lectiu i poden ser revocats per decisió de l'Assemblea.

Es vinculen amb el conjunt del Col·lectiu, a través de l'equip de tècnics, o bé de la Junta Rectora, en funció de la matèria.

Òrgans tècnics

Els equips de treball: les àrees

Així com abans hem vist quina és l'organització social del col·lectiu Ronda, bàsicament composta per l'Assemblea i la comissió de delegats, cal veure quina és l'organització interna com a empresa productora d'uns determinats serveis.

En aquest sentit, cal destacar l'àrea com a unitat bàsica de treball. L'àrea és el grup de persones, normalment reduït, que porta a terme en comú i de manera ben cohesionada, les activitats encarregades pels demandants dels serveis, els que podem anomenar clients.

En aquests grups de treball, queda ben definida quina és la tasca de cada una de les persones. Però tan important és definir aquestes tasques com la solidaritat que ha d'existir entre les diverses àrees del despatx.

I no es tracta tan sols d'aquella solidaritat esporàdica consistent a fer suplències quan una persona està malalta o de vacances, sinó de tenir una estructura que fomenti aquesta solidaritat.

Així, hem considerat oportú que cada àrea, al mateix temps que duu a terme les feines pròpies, s'ocupi necessàriament d'una activitat conjunta del despatx, com pot ser, per exemple, la comptabilitat, la informàtica, la recepció, etc.

Així, doncs, les àrees, a part de fer la seva tasca, fan feina conjunta del despatx.

Les comissions o grups de treball

Al Col·lectiu Ronda funcionen unes comissions de treball (designades per l'Assemblea) específiques per a aspectes conjunts de tot el Col·lectiu, a part de les funcions assignades a les persones. Exemples d'això podrien ser les comissions d'informàtica, de cultura, etc.

Encara que tinguin funcions executives relativament limitades, fan una tasca interàrees que desborda el contingut específic de les funcions pròpies de la feina quotidiana i, a la vegada, propicia la participació dels diferents membres del Col·lectiu i la seva interrelació.

L'equip de tècnics

L'equip de tècnics té un doble vessant. En primer lloc, té la responsabilitat total pel que fa a la direcció tècnica de tots els afers que s'encarreguen al despatx. Aquesta responsabilitat és compatible, també, amb la de les persones tècniques encarregades concretament de cada assumpte. Així, l'equip de tècnic enfoca i fixa criteris pel que fa als afers —independentment de la seva importància—, i determina les línies generals d'admissió dels casos i els criteris a seguir davant les diferents problemàtiques que sorgeixen.

Aquest equip actua per delegació de

l'Assemblea i respon davant del conjunt de tasques del Col·lectiu Ronda com a empresa. És el responsable del funcionament i la coordinació dels diversos equips i de dur a terme l'assignació de llocs de treball. És el responsable de la marxa econòmica i actua, en definitiva, com a element de direcció i coordinació tècnica de les àrees, i del funcionament del despatx. Però això no és tot.

Els elements invisibles

L'exposició que hem fet dels òrgans del Col·lectiu Ronda, no es pot veure només com una radiografia en la qual hi ha una Assemblea, uns delegats de l'Assemblea, uns responsables tècnics i uns equips que treballen per al bon funcionament del conjunt i donen un servei de qualitat: té més dimensions.

En l'organigrama, no s'hi veu cap «motor del col·lectiu», però hi és: és l'equip de tècnics.

En qualsevol experiència —també si és autogestionària—, hi ha unes persones que dinamitzen les actuacions del con-

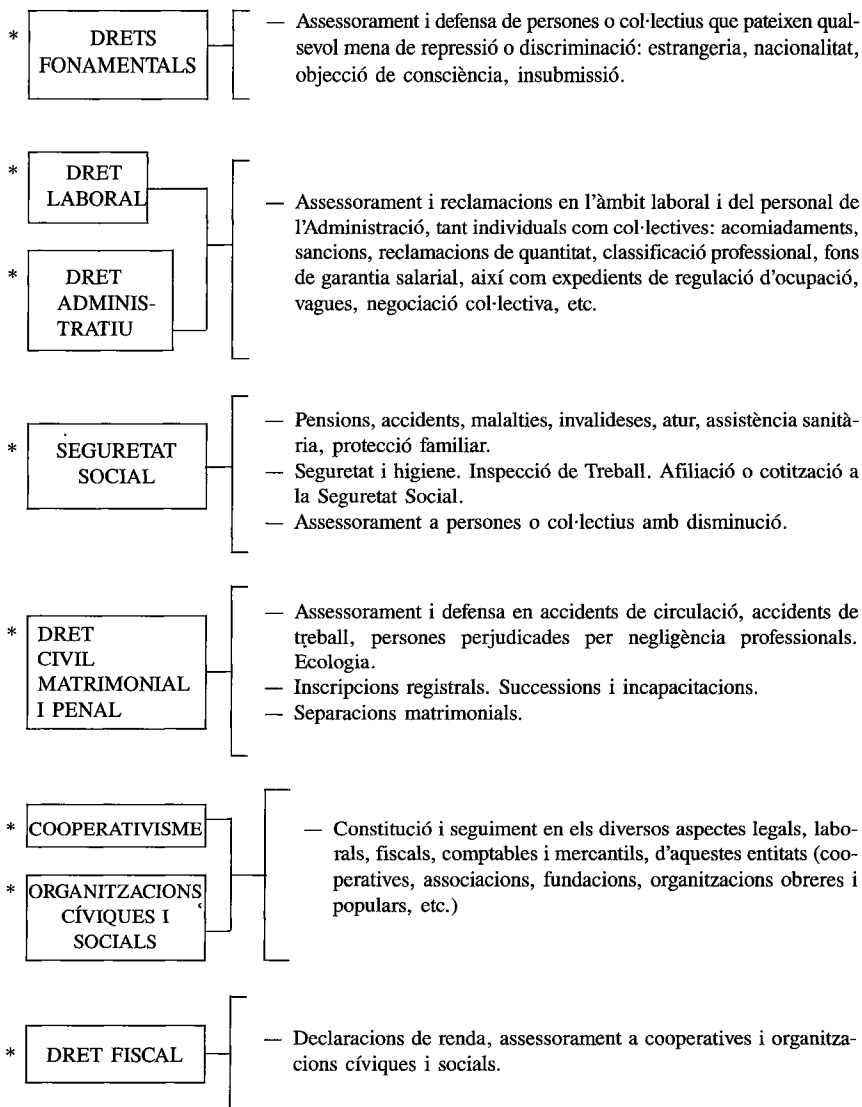
junt del Col·lectiu. Potser no caldria que existís, però la realitat demostra que no totes les persones d'un mateix Col·lectiu tenen les mateixes disponibilitats ni possibilitats per prendre iniciatives i per servir d'element integrador.

No es pot veure el Col·lectiu com un conte de fades, sense debat, problemes, tensions i, fins i tot, reaccions mesquines. Busquem i trobem formes de treball autogestionari en una societat que globalment no participa d'aquestes opcions, i fins i tot n'és contrària. Per tant, això també aflora dins el nostre Col·lectiu.

D'altra banda, ens agradaria millorar el nivell de participació en els afers de la gestió quotidiana i en els aspectes més ideològics del despatx, amb una identificació dels objectius comuns al Col·lectiu Ronda.

Aquests aspectes menys tangibles són tant o més importants que una bona organització i formen part de l'essència del funcionament d'un Col·lectiu que pretén ser autogestionari.

Serveis del Col·lectiu Ronda

El present i el futur

El fet d'aquesta internacionalització fa que molts pobles passin d'uns nivells de vida «primitius» a societat de serveis, post-industrial, en menys d'una generació.

Les injustícies accentuades en tota mena de revolució, junt amb la trencadissa de valors culturals conseqüència de la rapidesa del canvi, obren aquesta societat mundial a la pluralitat, a la secularització, a l'absència d'ideologies sòlides. Encara no sabem si, a termini mitjà, els problemes migratoris seran assimilats pel sistema. Mentrestant, ara són un punt de tensió.

Coneixem en directe allò que passa a qualsevol racó del món i, si bé és cert que, a vegades, semblem insensibles a les injustícies de la fam, de les guerres, etc. conèixer en temps real els fets va creant consciència de responsabilitat i d'implicació. A diari ens cal més contacte internacional, plural, i sense limitar-ho als països en desenvolupament de l'àrea llatina.

El present: el marc on vivim

Podem considerar que la revolució industrial i la transició del camp a la ciutat, amb la regionalització o nacionalització dels mercats, en part planificats, és història.

Estem davant la internacionalització dels mercats —de productes, de capital i de treball— i, per tant, davant d'unes economies totalment interdependents.

Aniran sortint petites o gran àrees de desenvolupament: el Pacífic (EUA i Japó), Europa, Xina i els països del seu entorn. Però el futur de la humanitat és forçosament comú, no pas igualitari —avui aquesta utopia és irrealitzable—, i basat en una major justícia (recordem totes les revolucions històriques i l'estat del món fa 150 anys).

Ara com ara, no hi ha poder ideològic, polític, econòmic, religiós, militar, sin-

dical, etc. capaç de planificar i controlar l'economia a nivell mundial. Per tant, amb totes les deficiències d'un mercat imperfecte i injust —les regles del joc són molt poc coercitives—, s'imposa l'economia de lliure mercat. Cal revisar les tesis marxistes sobre l'economia mundial.

A Europa, a l'Estat, a Catalunya ens toca baixar de nivell econòmic. La ineficència comparativa dels recursos de capital i treball posats al servei de l'agricultura, la indústria, els serveis privats i l'administració (local, autonòmica, estatal, comunitària), obliga a resituar-se en un mercat internacionalitzat. No desapareix l'Estat del benestar, però cal vetllar que la reducció dels seus recursos es reparteixi en justícia i de forma solidària.

Davant d'aquesta pèrdua, seria poc intel·ligent i negatiu mantenir actituds numantines de defensa. Calen actituds innovadores, sense renunciar a la denúncia de la corrupció, l'especulació i la injustícia, donant alternatives que enforteixin la societat civil (sense tutelles partidistes, sindicals, religioses, sectàries), que promoguin innovacions econòmiques, socials i polítiques des d'una actitud de responsabilitat social: tenim aquest entorn proper.

Aquest fet es materialitza en entitats d'economia social i d'interès assistencial (fundacions, associacions, cooperatives, mútues), però també en col·lectius obrers, conscienciats en la neces-

sitat d'una autèntica participació en l'àmbit de l'empresa i en col·lectius de funcionaris capaços de regenerar un sector públic i fer-lo creatiu, rendible i de qualitat.

A nivell personal serà necessari que trobem en el treball una dimensió important de la vida; que, amb la innovació, el fem gratificant i autocompensador. És imprescindible la formació continuada i el treball en equip des d'una maduresa personal.

El nostre Col·lectiu forma part d'un món dinàmic, canviant. Durant els seus vint anys de vida, s'han modificat notablement les necessitats socials —no solament d'assistència jurídica— cobertes pel nostre despatx.

Si bé és cert que l'entorn ha sofert modificacions (els plans de «desarrollo», l'escalonada sortida de la clandestinitat de les reivindicacions dels més oprimits, les legalitzacions de partits i sindicats, els ajustos i les reformes preparatòries per passar de l'autarquia al mercat europeu), no és menys evident que, en aquest moment, s'estan produint les transformacions estructurals de l'entorn més espectaculars. Avui s'enderroquen molts mites, cauen ideologies, es capiren les mentalitats, es creen «nous ordres» internacionals. Per dir-ho gràficament, en paraules d'altri, «sentim trontollar la terra sota els nostres peus». Però, donat que nosaltres, com a persones i com a Col·lectiu, també som dinàmics i canviant, te-

nim confiança en el futur, més que no pas por. Estem convençuts, que encara que la crosta, la superfície, sembla indicar que tot ja és diferent, en el fons hi ha realitats, mancances, veritats i continguts que romanen permanents.

Volem ser fidels al nostre passat, perquè som conscients «qui perd els seus orígens perd la identitat». Perquè hem vist, en aquests temps, lamentables i desconcertants espectacles de transformisme i camaleonisme personal i col·lectiu. Perquè creiem que els continguts bàsics del nostre ahir ens són vitals —no per repetir-los— sinó per enllaçar-los amb el present i el futur.

El futur

En el nostre futur immediat hi ha dos elements decisoris que poden forjar una important energia interior:

- La maduresa de les relacions entre els membres del propi Col·lectiu, resultat de l'experiència, del coneixement i de l'estimació personal.
- La incorporació d'una nova generació que ens pot ajudar a aconseguir noves síntesis, en l'evolució cap a un horitzó de treball en la nostra línia històrica de compromís dialèctic i transformador amb els més febles.

En aquest futur que comença, veiem el Col·lectiu present —en una visió globalitzadora— en totes les grans con-

tradicions de la modernitat, entre les quals destacaríem:

- Davant la impossibilitat de donar als 6.000 milions de persones que ocupem la Terra uns nivells de satisfacció i qualitat de vida dignes, ni de resoldre l'èticament insostenible desigualtat entre els que tenen més i els que no tenen res, el nostre Col·lectiu donarà més importància als intercanvis i a les relacions amb les realitats d'aquells pobles que promouin la modificació personal i social d'acord amb el nostre marc de pensament. També esmerçarem tots els ànims en la defensa dels drets de tots aquells que, considerats legalment estrangers, desitgin conviure amb nosaltres.
- Veient les actituds de molts obrers que, una vegada assolits uns certs graus de benestar econòmic i material, s'apoltronen, es tanquen dintre les seves «torretes d'ivori» i tendeixen a formes i estructures conservadores de la injustícia i egoistes, els membres del Col·lectiu estarem al costat de tots aquells treballadors que creuen en la necessitat d'alliberar-se de la injusta i insolidària llei de mercat, i restarem fidels als principis de generositat i corresponsabilitat, que són els autèntics motors dels canvis radicals i trets característics de tots els desheredats que han fet avançar l'ésser humà a través de la història.

- En especial, i en resposta a les polítiques econòmiques i socials que ens regulen marginant els vells, els joves, els pensionistes, els invàlids, els malalts, els aturats, les dones i tants altres sectors represaliats, el Col·lectiu seguirà treballant en la recerca de nous compromisos i noves solidaritats, i reivindicant, amb les seves accions, que la política —és a dir, la resolució dels problemes— s'apropi a la satisfacció de les necessitats de les persones.
- Conscients de la degradació de la natura i de la irracionalitat especuladora en l'organització de les ciutats que el triomfalisme desenvolupista ens ha imposat, en el futur, el Col·lectiu buscarà alternatives i se situarà al costat de tots aquells que, individualment o col·lectivament, es comprometin i s'identifiquin amb aquest problema.
- Encara que no estigui de moda, com a «home d'èxit», silenciós, mut i dependent del pensament i de les estructures d'altres, el Col·lectiu Ronda acompanyarà els intents de creació de teixit social alternatiu a través d'associacions, fundacions, cooperatives, federacions i qualsevol agrupació de persones amb inquietuds per ser i per donar-se.

Per tal de poder desenvolupar amb garanties aquestes tasques, és imprescindible que el Col·lectiu Ronda trobi formes de progressiva integració de totes

les persones que hi treballen, especialment les generacions més joves, millorant els mecanismes de participació democràtica de tots els seus membres. Però, especialment, caldrà vèncer dos perills:

- La pèrdua d'il·lusió, el conformisme amb l'alçada del llistó ja superat, que ens porti a estancar-nos renunciant a la nostra autonomia.
- En relació amb la integració i consolidació dels equips, la temptació de caure en la via fàcil de resolució dels problemes a través d'imposicions, en lloc de mantenir la més calmosa —però segura— eina del persuadir, d'aprofundir en un Col·lectiu creador sense dominadors ni dominats.

Alhora, cal que, tant els membres del nostre Col·lectiu com els nostres amics, tinguem present que el futur del Col·lectiu Ronda no ve garantit per la suma de les persones que el formen, ni tampoc per la vàlua professional, personal o tècnica d'aquestes persones, sinó pel fet que les estructures de què ens dotem facilitin unes relacions interpersonals que permetin a cadascun dels seus membres: l'activitat creadora, la realització de somnis i l'alliberament d'energies que vehiculin a preocupacions externes assumides pel Col·lectiu.

Hi ha feina a fer, tenim ganes de fer-la: per tant, hi ha futur.

ÍNDEX

• QUÈ ÉS EL COL·LECTIU RONDA?	5
Quan va néixer el Col·lectiu Ronda?	5
La trajectòria del Col·lectiu Ronda	8
• EL COL·LECTIU COM A	
EMPRESA DE SERVEIS	13
Identitat ideològica	13
Solucions adoptades a problemes cooperatius	15
• ÒRGANS COL·LECTIUS DE DECISIÓ	23
Òrgans socials	23
Òrgans tècnics	25
• EL PRESENT I EL FUTUR	29
El present: el marc on vivim	29

TÍTOLS PUBLICATS

- 1. TRAJECTE LABOR** és una cooperativa d'educadors especialitzats que pretén la reestructuració de la personalitat dels joves, a través de la convivència i la participació social.
- 2. CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ** és una associació d'iniciativa social que actua en el camp de la prevenció i la reinserció social de joves inadaptats. Opta per acollir activament la demanda concreta de cada noi i noia que s'hi adrecen.
- 3. MOVI D'A, Moviment d'Aturats del barri de La Mina, de Sant Adrià de Besòs,** és una associació que té per objectiu l'ocupació juvenil. Però no es vol limitar a ser una entitat de serveis: pretén, la integració dels joves al món laboral i a la societat on viuen.
- 4. LA VOLA** és una entitat que treballa en el camp de l'educació ambiental. Pretén que la societat, i en especial l'escola, participi activament en la solució dels problemes del medi ambient.
- 5. FUSTALL** és una associació que treballa en la formació i en la inserció social de nois amb problemes de fracàs escolar, en atur, propers al món de la delinqüència i la drogodependència.
- 6. MOVIBAIX** és un moviment educatiu en el temps lliure infantil i juvenil del Baix Llobregat. Ofereix serveis als centres d'esplai i als ajuntaments de la comarca amb un caràcter de servei públic.
- 7. EDUCACIÓ D'ADULTS A LA PERONA.** Una experiència compromesa en la transformació de les deplorables condicions de vida de la comunitat gitana de La Perona, un barri de barraques recentment desaparegut a Barcelona.
- 8. AULA-TALLER CRUÏLLA** és un servei que s'adreça a nois i noies dels barris barcelonins de Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona, que han deixat l'escola i no treballen.
- 9. CEPA** (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius). Associació ecologista, científica i independent, que es proposa dotar d'una cobertura tècnica els grups de base i els moviments populars que es proposen promoure la defensa del medi i de la qualitat de vida.
- 10. ESCOLA D'ADULTS LA VER-NEDA—SANT MARTÍ** és un centre educatiu amb un projecte pedagògic i social definit: públic, pluralista i participatiu, integrat en el barri. Actua en la línia del que s'anomena desenvolupament comunitari.
- 11. CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL** és un servei que té com a objectiu proporcionar als nens i nenes del barri del Raval de Barcelona l'esbarjo, l'educació i d'altres condicions de vida de què estan mancats però als quals tenen dret.
- 12. EXPERIÈNCIES D'ALFABETITZACIÓ.** Tres col·lectius d'alfabetització —d'Osona, Castelldefels i La Mina— posen en comú les seves experiències i hi reflexionen conjuntament. Ells entenen l'alfabetització com la dinamització d'un procés que comprèn totes les facultats de la persona i mira tant l'individu com la societat.
- 13. CLUB INFANTIL JUVENIL BELLVITGE** és una entitat pionera en l'educació en el lleure en el nostre país que presta un servei a la societat, des del barri de Bellvitge a través de l'educació en l'esplai i el temps lliure.

- 14. TALLER ELS TRES TURONS** és una associació del barri del Carmel de Barcelona que treballa per la rehabilitació i reinserció laboral i comunitària de persones amb trastorns psíquics. Una alternativa real i concreta als manicomis.
- 15. TRINJOVE.** Una experiència de desenvolupament local a través de la promoció ocupacional, la inserció laboral, la informació i el lleure creatiu.
- 16. L'ESCOLA DEL BAIX** és una escola de formació de monitors i un centre d'investigació i documentació sobre l'educació en el lleure infantil i juvenil, a la comarca del Baix Llobregat.
- 17. CP'AC.** Centre de Promoció i Gestió d'Iniciatives d'Autoocupació Juvenil de Catalunya. És un equip de joves professionals dedicats a l'assessorament en la creació de petites empreses i a la formació d'emprenedors.
- 18. ESCOLA DE L'ESPLAI.** Ofereix cursos d'animació socio-cultural i d'educació en el lleure, social i ambiental, contemplant alhora les dimensions humana i transcendent.
- 19. CASAL INFANTIL I JUVENIL DE MARIANAO.** Des que, l'any 1985, el moviment de joves del barri de Marianao (Sant Boi de Llobregat) va ocupar un edifici il·legal a tall de *squatters*, fins avui, el CIJM ha desplegat una intensa activitat social: l'Esplai, el Centre Obert, l'Aula Taller, la Secció Juvenil, l'Enllaç...
- 20. UN MODEL D'ESCOLA DINTRE DE LA PRESÓ.** L'experiència de cinc anys de treball docent a l'escola de la presó de dones «Concepció Arenal» i a la presó d'homes «Salvador Dalí», una tasca educativa ben poc coneguda i en un context marcat per una dura problemàtica social.
- 21. CASAL DE CULTURA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET.** L'any 1976 un grup de persones de l'associació de veïns del barri de Santa Rosa, mestres i membres de les comunitats cristianes, va organitzar-se per impulsar un moviment de cultura popular compromès en la transformació de la societat des de la base.
- 22. EL SERVEI COLÒNIES DE VACANCES** és una entitat amb més de 25 anys d'història, amb vocació envers els infants, l'educació i la cultura. Actualment ofereix serveis de suport i d'infraestructura, fonamentalment cases de colònies.
- 23. ESCOLA D'ADULTS CONCÒRDIA.** L'any 1975 sorgiren arreu de Catalunya diferents nuclis d'escoles d'adults lligades a moviments populars i d'ensenyants: un d'ells era el de Sabadell. El curs 1989-90 diverses escoles s'unificaren en el Centre d'Adults Concòrdia.
- 24. ÀREA CULTURAL ORIOL.** En el barri del Riu Nord, a Santa Coloma de Gramenet, un grup de persones desplega, des de l'any 1980, una tasca social, cultural i humanista adreçada des dels infants i jovent a la tercera edat.
- 25. MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS.** Una realitat eclesial que ve caracteritzada pel fet de proposar un projecte educatiu en el temps lliure a través d'una institució educativa com és el **centre d'esplai**.
- 26. EL SAFAREIG. GRUP DE DONES FEMINISTES DE Cerdanyola.** És un grup plural, amb dones de diferents orígens i concepcions. El fet d'ésser un grup «de poble» possibilita d'incidir en la realitat del municipi i de participar activament en la creació de serveis i activitats per a les dones.

- 27. FORMACIÓ PROFESSIONAL I PRÀCTIQUES A L'EMPRESA A CATALUNYA.** La reactivació econòmica a partir de la primera meitat dels anys vuitanta va fer emergir un nou model de transició al treball, que valora la formació de base i les capacitats de polivalència i d'iniciativa.
- 28. ESCOLA D'ACCIÓ ESPECIAL F. GARCÍA LORCA.** L'experiència va començar el curs 1980-81, al barri de Sant Roc, a Badalona. Va sorgir per acollir els nens i nenes —principalment de famílies gitanes— que, a causa de la seva marginació, no havien estat escolaritzats.
- 29. MINYONS ESCOLTES I GUIES SANT JORDI DE CATALUNYA.** MEIGSJ engloba un total de 11.000 nois i noies d'una 150 agrupaments, pertany a l'Escoltisme i Guiatge Catòlic i segueix els principis i el mètode fundat per Lord Baden-Powell, adequat a l'actualitat i adaptat a la realitat social i nacional de Catalunya.
- 30. FUNDACIÓ SANT PERE CLAVER.** Des de la seva creació l'any 1987, la seva tasca assistencial envers les persones desvalgudes s'ha desplegat de forma sorprenent: el Grup **Menjadors d'Infants**, el Centre Obert **Arrels**, el Servei d'Acollida **Els Quatre Vents**, i compta, com a entitats adherides, amb l'Associació **Lluís Artigues** per a Avis del Poble Sec i la Fundació **Hospital Sant Pere Claver**.
- 31. COL·LECTIU DE CULTURA POPULAR DE SANT VICENÇ DELS HORTS.** Sorgeix l'any 1982 d'un grup de professionals de l'ensenyament, animadors de grups de joves i gent amb inquietuds envers el món juvenil. Camps d'actuació: formació de joves en atur i en situació de risc, i atenció a les minories ètniques, que hi tenen una presència considerable.
- 32. CAN ENSENYA S.A.L.** És el resultat d'un procés iniciat l'any 1977 a Nou Barris (Barcelona) per una Cooperativa-Taller que treballava amb criteris terapèutics en un col·lectiu de minusvàlids.
- 33. CENTRE ESCLAT—BELLVITGE.** El 1978, del col·legi Enric d'Ossó de Bellvitge sorgeix la iniciativa de crear un Centre d'Esplai, l'Esclat, com un mitjà per inserir les noves generacions al país. Després, es crea l'Aula Taller, una resposta concreta als nois i noies de 14-16 anys que el sistema educatiu ha deixat al marge.
- 34. CASAL L'AMIC DE CAMPCLAR.** Campclar és un dels barris taragonins amb problemàtiques socials més greus. Des de 1983, un grup de joves inicia una tasca educativa que desemboca, l'any 1988, en la creació del Casal l'Amic.
- 35. PROGRAMA SOCIAL DEL COL·LEGI SANT IGNASI.** Es basa en el voluntariat social i la sensibilització envers la marginació. Des de l'escola es pretén que l'alumnat realitzi un procés de conscientització que porti a un compromís de vida al servei dels altres i en favor de la justícia.
- 36. ADSIS (Associació de Serveis d'Iniciativa Social).** És una entitat que promou i realitza serveis i activitats de caire social. D'entre els seus projectes hi ha els Tallers d'Iniciació Professional, el Centre Obert «Paraula» i Xarvol, xarxa de voluntariat.
- 37. GRANJA-ESCOLA SINAI.** Un projecte per a joves que no poden integrar-se ni a Formació Professional ni al món laboral. És una granja-bar de ciutat, amb obrador i forn de pastisseria, cafetera, barra, taules... i clients que hi van a esmorzar o berenar. «Per a adolescents que l'escola no entén: una escola diferent».

Subscripcions i comandes:

Fundació Serveis de Cultura Popular.

Provença, 324, 3^a.

08037 Barcelona. Tel. 458 30 04

En preparació

**Escola Africana d'Adults
Samba Kubally •**

**Centre d'Acolliment per
a Africans Sant Pau •**

Collectiu Ronda. L'any 1972 un grup de persones munten un despatx d'advocats que treballa per la defensa dels drets dels obrers i les classes populars i pels repressaliats per la dictadura. Al costat dels treballadors però no més enllà d'on ells volen o poden anar. Actualment segueixen en la tasca sobre les bases ideològiques d'unitat, independència, democràcia de base i anticapitalisme, des d'un model autogestionari: així de clar ●

Aquesta publicació ha estat realitzada amb paper ecològic.

SERVEIS DE CULTURA
POPULAR
fundació cultural

